

A k e E d v a r d s o n

Sunce i senka

Roman o Eriku Vinteru

Prevod s engleskog

Vera Jovanović

Beograd
2010
DERETA

Za Ritu

GETEBORG (Göteborg)

Älvsborg
Bridge

STIGBERGS-
TORGET

ANDRÉEGATAN
MASTHAMNSGATAN
FÖRSTA LÄNGGATAN

PRINS-
GATAN
VEGAGATAN

LINNEPLATZEN

JÄRN-
TORGET

SÖDRA ALLÉGATAN

Skansen
Parken
SKANS-
TORGET

ÖVRE HVBORGSGATAN

SKEPPSBRON
ST. BÄRHUSGATAN
KUNGSHÖJDGATAN

MÅGASINGGATAN

HÅGAKYRKOGATAN

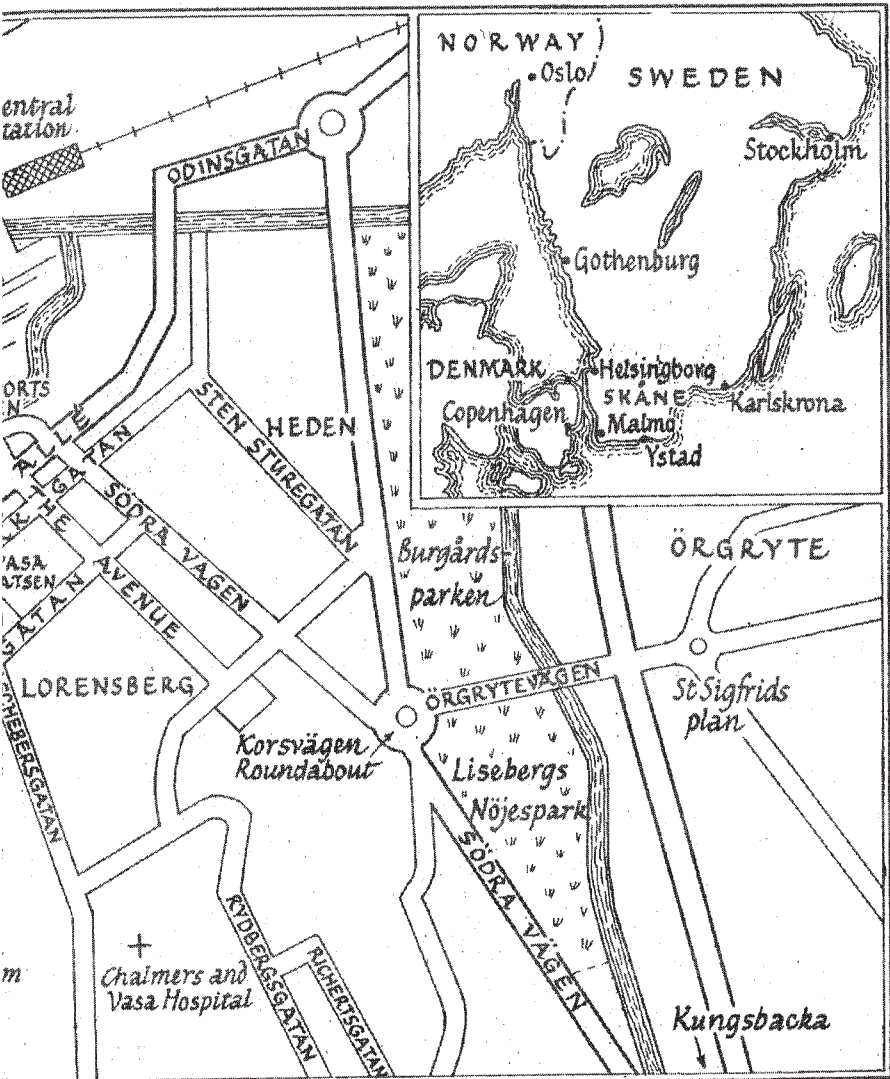
VASA
GATAN

VIKTORIA

DRÖTTNING
KYRKO
KUNGS

SJÖFAR

Septembar

1

Počela je da pada kiša. Sajmon Morelijus je namestio radio. Nikakvih uputstava iz glavnog štaba već pet minuta. Skoro je deset, i sve je tiho. Dve žene prelaze ulicu i jedna se okreće da pogleda u policijska kola i osmehuje se. Greger Bertram je podigao ruku i pozdravio je.

„Dvadeset i sedam i dobro izgleda“, rekao je. „A ona ima isto mišljenje o meni.“

„Meni se smešila, ne tebi“, rekao je Morelijus.

„Gledala me pravo u oči“, rekao je Bertram.

Svetla su se promenila i Bertram je krenuo ka kružnom toku u Korsvegenu.

„Da, i shvatila da nikog nema kod kuće“, odgovorio je Morelijus.

„Ha, ha.“

„Pogledala te je u oči i shvatila da nema nikog kod kuće. Samo sredovečan pandur za volanom patrolnih kola i onda...“

Ženski glas na radiju. „Devet-jedan-dvadeset. Devet-jedan-dvadeset, javite se.“ Promrmljan odgovor odnekud ili negde. A onda ponovo ženski glas. „Neko leži ispred *Fokusa* u zabavnom parku *Lizberg*, pijan ili bolestan, a gomila dece stoji okolo.“

Čuli su patrolu koja se javila na poziv.

„Primljeno. Mi smo u Prinsgatanu i krećemo ka *Fokusu*.“

Morelijus je posegao za mikrofonom.

„Jedanaest-deset ovde. Mi smo bliže, mi smo u Korsvegenu i pozabavićemo se time.“

„U redu, jedanaest-deset.“

Patrolna kola iz policijskog okruga Lorensberg su izašla iz kružnog toka i krenula ka šoping-centru. Grupa mladih se skupila na parkiralištu. Kada su patrolna kola stala, jedna osoba iz grupe je dotrčala do vrata koja je Bertram upravo otvorio.

„Ja sam vas zvala“, rekla je devojka koja nije izgledala kao da ima više od šesnaest godina. Mahala je mobilnim kao da bi ovaj mogao da potvrdi ono što je upravo rekla. Kosa joj je bila prava i svetluca, priljubljena uz glavu usled kiše. Krupne, uplašene oči. Mirisala je na alkohol i duvan. Mlatarala je rukama. „Leži ovde. Marija leži ovde, ali sada joj je bolje.“

„Pozvaću hitnu pomoć“, rekao je Bertram.

Morelijus je otišao sa devojkom do grupe mladih. Okupili su se u polukrugu oko devojke koja je polako ustajala. Kada joj je Morelijus prišao, posrnula je i on je pružio ruku kako bi je uhvatio. Laka kao pero. Izgledala je kao bliznakinja devojke sa kojom su razgovarali, ali su joj oči bile miljama daleko. Ovde svakako nema nikog kod kuće, pomislio je Morelijus.

Smrdela je na alkohol i povraćanje. Morelijus je mogao da oseti lepljivu masu pod cipelama. Pazi da se ne oklizneš. Par sekundi kasnije, devojka je zurila u policajca, oči su joj odjednom bile fokusirane.

„Hoću kući“, rekla je.

„Šta si uzela?“, pitao je Morelijus.

„Ni-ništa“, rekla je. „Samo par piva.“

„Par piva, eh?“ Morelijus je odmerio pogledom grupu prijatelja. „Šta je u njoj? Ovo je bitno. Ako znate, recite odmah i mislim OVOG TRENA DO VRAGA.“ Izgledali su uplašeno.

„Kao što je rekla“, progovorio je iznenada jedan mladić s vunenom kapom i u gornjem delu trenerke. „Par piva... i nešto alkohola.“

„Alkohola? Kakvog alkohola? Kod koga je boca?“

Pogledali su se međusobno.

„BOCA“, ponovio je Morelijus.

Mladić s vunenom kapom je uvukao ruku u vrećasti gornji deo trenerke i izvukao bocu. Bertram ju je podigao ka svetlosti jedne od uličnih svetiljki.

„Nema etikete“, rekao je.

„Hmm... ne.“

„Šta je ovo?“, pitao je Bertram dok su svi mogli da čuju sirene vozila hitne pomoći koje je dolazilo. „Kakva je ovo mokraća? Je li ovo mesečina?“

„Da... mislim da jeste“, rekao je dečak. „Kupio sam od jednog druga.“ Izgledao je kao da će briznuti u plač. „Rekao je da je u potpunosti u redu.“

„Pa, nije u redu“, rekao je Morelijus. Mogao je da oseti kako devojka dobija na težini na njegovoj ruci. Samo što se nije ponovo onesvestila. „Gde je ta prokleta hitna pomoć?“

Bili su u čekaonici urgentnog. Odveli su devojku na lečenje. Dvadeset minuta kasnije, pojavio se doktor. Morelijus je po njegovom licu mogao da vidi da je devojka u redu.

Jedan mladić je išao nervozno gore-dole u čekaonici. Morelijus ga je prepoznao. Možda je on bio jedan od onih ispred *Fokusa*. Kako je došao ovamo?

„Alkohol u mladom telu, pa... nije dobra kombinacija.“

„Kako je?“

„Nije toliko loše, s obzirom na okolnosti. Mada, moraće da ostane ovde da prenoći.“

„Dakle, to što je popila bilo je... u redu?“, pitao je Bertram.

Doktor ga je pogledao čudno. „Mislite na mesečinu? Da li je to ikada u redu?“

„Znate na šta mislim, jebiga.“

Doktor ga je odmerio od glave do pete.

„Nema potrebe da se nervirate“, rekao je. Prešao je rukom preko belog mantila, kao da pokušava da otrese Bertramov izlivi gneva. „Nikakve potrebe.“

„Izvnite“, rekao je Bertram. „Samo nam je stalo do devojke. Neki među nama policajcima su takvi.“

„Samo hoćemo da znamo da li je... napravila neku veću štetu sebi pored one uobičajene, da li je to čudo opasnije nego što to alkohol obično jeste“, rekao je Morelijus.

Doktor ih je pogledao sumnjičavo, kao da ga zavljače.

„Za sada sve izgleda normalno“, rekao je. „Ali ovde ništa ne prepuštamo slučaju. Da li je njena porodica obaveštena, usput budi rečeno?“

„Da“, rekao je Morelijus. „Njena majka bi trebalo da stigne svaki čas.“

„Dakle... u tom slučaju“, rekao je doktor i krenuo da ode.

„Hvala vam, doktore“, rekao je Bertram.

Gledali su doktora kako nestaje iza vrata koja su se njihala.

„Arogantno kopile“, rekao je Bertram.

„On, bez sumnje, misli to isto o tebi.“

Bertram je promrmljao nešto nerazgovetno i pogledao kolegu. Bilo je malo posle jedanaest i Morelijusovo lice je izgledalo pegavo pod jarkim svetlima čekaonice.

„Znači, ona je vikarkina ćerka, je li? Jesi li siguran? Hane Estergard, koja leći naše napaćene duše.“

„Nema potrebe da budeš sarkastičan.“ Morelijus je držao devojčinu tašnu u ruci. Pregledao je njenu ličnu kartu. „Marija Estergard. Adresa u Ergritu. Naš policijski kapelan se zove Hane Estergard i živi u Ergritu. A ona ima ćerku koja se zove Marija.“

„Kako znaš sve to?“

„Da li je bitno?“

„Ne, ne.“

„Nisam sto posto siguran.“ Žena je projurila kroz vrata. „Sada sam siguran“, rekao je Morelijus i prišao Hane.

„Gde je Marija?“, pitala je. „Gde je ona, Sajmone?“

„Ona je još uvek na terapiji, ili kako se to već zove“, odgovorio je Morelijus. „Ali izgleda da je sve u redu.“

„U redu? Izgleda da je sve u redu?“ Hane je izgledala kao da je blizu hysterije. „Ima li ovde ikoga ko mi može pokazati kuda da idem?“ Jedna sestra je upravo ušla kroz dupla vrata i policajci su gledali kako Hane napola trči u hodnik koji je vodio ka sobi za bolesnike.

Dečak koji je obigravao u pozadini krenuo je za njom. Bacio je pogled preko ramena, a onda nestao u hodniku.

„Bio si u pravu, do vraga“, rekao je Bertram. „I oslovljavate se imenom.“

Morelijus nije odgovorio.

„Ni vikari nisu pošteđeni“, rekao je Bertram.

„Čega?“

„Užasnih događaja koji pogađaju njihove najmilije. Koliko znam, ti nemaš dece.“

„Ne. Ali izgleda da će ova stvar imati srećan završetak.“

„Zahvaljujući nama.“

„Možda. Mlado stvorenje popije previše i isповраća se. Verovatno bi se povratila posle nekog vremena i prijatelji bi joj pomogli da ode kući. To se stalno dešava. Zar se tebi nije desilo?“

„Meni? Ne sećam se.“

„To ništa ne znači.“

„Hajdemo“, rekao je Bertram.

Vozili su se prema centru grada, pored Čalmersa i bolnice *Vasa*. Kiša se pogoršala. Ulična svetla su sada izgledala bleđa, kao da ih je obmotala noć. Bertram je stao na crveno. Dve žene su prešle ulicu, ali nijedna se nije okrenula da pogleda patrolna kola i osmehne se. Morelijus je namestio radio. Slušali su signale koji su se pojavljivali na mahove. Zbunjeni stari penzioner koji je prijavljen kao nestao u Engardenu pre par sati, ponovo se pojavio. Razjarena rasprava u nekom stanu u Kortedalu se smirila dok su njihove kolege stigle. Pijanac koji se naslanjao na

nepomični tramvaj u Brunsparkenu je pao kada se ovaj pokrenuo. Da li bi ovo moglo da se zavede kao saobraćajna nezgoda?, pomislio je Bertram.

Morelijus je razmišljao o Hane Estergard i razgovoru koji je vodio s njom nekoliko nedelja ranije. Bertram nije postavljao više nikakva pitanja i bio mu je zahvalan na tome.

Erik Vinter je ugasio svetla i izašao iz kancelarije. Kiša je prestala da pada. Vozio se na biciklu kući kroz Heden, propustio je nekog u Vasagatanu, koji je izgleda pretpostavio da nema nikog više na putu. Voda ga je zapljusnula svuda preko pantalona, verovatno i druga sranja. Bilo je suviše mračno da bi video. Razmišljao je da stane u pokrivenoj tržnici, ali je odlučio da prođe. Zazvonio mu je mobilni. Stao je i izvukao ga iz unutrašnjeg džepa kabanice.

„Ne mogu da se odlučim po pitanju sofe“, rekla je Anđela kada se javio. „Morala sam da dobijem savet, bez odlaganja.“

„Nadam se da ništa ne podižeš?“

„Ne, naravno da ne.“

„Mislim da bi trebalo da je poneseš sa sobom ako ne možeš da se odlučiš. Kako god, imam gomilu prostora.“

„Ali gde bismo je stavili?“

„Zar ne može da sačeka do večeras?“

„Htela sam da budem što je moguće bolje pripremljena.“

„Hmm.“

„To je velika odluka, ovo.“

„Znam.“

„Jesi li stvarno dobro razmislio? Možda bi trebalo da kupimo kuću...“

„Hajde, Anđela.“

„U redu, u redu. Samo što je sve tako zbunjujuće. Sve.“

Možda je to prava reč, pomislio je Vinter dok je tresao kapi kiše s ramena. Zbunjujuće. Po prvi put u svom životu odrasle jedinke spremao se da počne da živi s nekim. On i Anđela su bili

u vezi nekoliko godina, ali sada su se spremali da počnu da žive zajedno. Činilo mu se da je ona pokretačka snaga iza ove odluke. Ne, to nije bilo fer. I on mora da prihvati deo odgovornosti.

Nije bilo izbora. Ili će početi da žive zajedno ili... će biti kraj. Ali sada su to prevazišli. Ne bi se usudio da ovo otkáže. Samoća bi bila prevelika, nema sumnje u to. To bi samo pogoršalo stvari. Sam u novi milenijum. Novu godinu: disk u CD plejeru i čaša nečega. To bi bilo to. Turobni izgledi osvetljeni vatrometom.

Uskoro će ostati samo tri meseca do 2000. A on će napuniti četrdesetu i uskoro neće više biti najmlađi glavni inspektor u Švedskoj.

Vinter se ponovo popeo na bicikl.

„Vidimo se u osam“, rekla je Anđela i on je ugasio telefon.

Bilo je mračno u stanu, svetla više nisu gorela. Standardna lampa je bila uključena celi dan, ali je sijalica otišla. Kada je svanulo, jesen se ušunjala kroz venecijanere i roletna u spavaćoj sobi je propustila parčice svetla.

Frižider je zujao svoje. Na stolu u kuhinji su bile vinske čaše i jedna prazna boca vina. Na radnoj površini pored šporeta stajao je neki ovalni tanjir sa sasušanim brdašcima taljatelya. Pored toga tiganj sa stvrdnutim ostacima nekog sosa od pečuraka. Sos je pocrneo. Tri kriške paradajza su se polako raspadale na drvenoj dasci za seckanje.

Tri tanjira u mašini za sudove, s nekim tacnama i još čaša, pribor za jelo i još jedna šerpa za sos.

Slavina je kapala; bila je potrebna nova gumica. Zvuk je mogao da se čuje kroz ceo stan, danju i noću, ali par na sofi u dnevnoj sobi nije ništa čuo.

Odeća je bila razbacana oko njih i pravila je trag od kuhinje kroz hodnik do dnevne sobe: muške čarape, par pantalona, ženske čarape, mali džemper. Pored sofe je bila bluza, majica i donji veš. Zvuci noći su uplovili kroz prozor. Tramvaj. Par kola. Iznenadan nalet vetra. Nečiji smeh na povratku kući iz restorana.

Muškarac i žena su bili goli. Držali su se za ruke. Bili su okrenuti jedno prema drugom. Bilo je nečeg čudnog u vezi s njihovim glavama.

Da li je to bilo tačno? Da li tako treba da bude? Da li je to ta slika? Pokušao je da sastavi sliku, da je zamisli.

Bio je u kuhinji. Prošao je kroz hodnik. Odeća je bila na podu. Stavio je ruku na oči kada je prišao sofi. A onda je pogledao. Nikog nije bilo tamo. Ponovo je pogledao, i bili su tu, licem okrenuti jedno drugom. Njeno lice je bilo tako poznato.

Njihove glave. Njihove GLAVE.

Protrljao je oči. Sada je mogao da čuje buku ulice kada je otvorio vrata kola. Mogao je da oseti kišu na licu kada je izašao iz kola i stao na ulici ispred zgrade.

Voleo bi da može da vrati sat unazad. Ljudi koji su šetali niz ulicu nisu znali; nisu znali ništa. Ništa. Nisu znali da žive u raj.